

Поаѓајќи од универзалноста и уставната гаранција на правото на здравствена заштита на секој граѓанин, уставната гаранција на посебна заштита на мајчинството, децата, малолетните деца, како и посебната заштита на мајките и децата при работа, домашната и меѓународната легислатива на Организацијата на Обединетите Нации, Меѓународната Организација на Трудот и директивите на Европската Унија, а имајќи ја предвид утврдената фактичка состојба, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на чл. 28 од Законот за спречување и заштита од

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА
KOMISIONI I PARANDALIMIT DHE I MBROJTJES NGA DISKRIMINIMI

Бр.-Нр. 08-829/1

28-11-2023

20 год.-viti

ОПШТА ПРЕПОРАКА

Комисијата за спречување и заштита од дискриминација му препорачува на Собранието на Република Северна Македонија да изгласа измени и дополнувања на чл. 14 од Законот на здравствено осигурување, така што ќе предвиди право на надоместок за време на привремена спреченост за вршење на земјоделската дејност поради бременост, раѓање и мајчинство за индивидуалните земјоделки, како здравствени осигуренички, со цел отстранување на нееднаквиот третман кон индивидуалните земјоделки – здравствени осигуренички во остварување на правата од здравственото осигурување – право на надоместок на плата за време на отсуство од работа поради бременост, раѓање и мајчинство.

Воедно, на Собранието на Република Северна Македонија му се препорачува да изгласа измени и дополнувања на чл. 13 од Законот на здравствено осигурување, така што ќе го предвиди правото на надоместок за време на привремена спреченост за вршење на земјоделската дејност поради болест и повреда, за индивидуалните земјоделци/ки како здравствени осигуреници со цел отстранување на нееднаквиот третман кон индивидуалните земјоделци/ки – здравствени осигуреници во остварување на правата од здравственото осигурување – право на надоместок на плата за време на привремена спреченост за работа поради болест.

Согласно Законот за здравственото осигурување со задолжителното здравствено осигурување на осигурениците им се обезбедуваат право на основни здравствени услуги и право на парични надоместоци. Од правата на парични надоместоци осигурениците имаат право на надоместок на плата за време на привремена спреченост за работа поради болест и повреда и за време на спреченост за работа поради бременост, раѓање и мајчинство, како и право на надоместок за патни трошоци. Членот 13 од истиот закон, кој се однесува на правото на надоместок на плата за време на привремена спреченост за работа поради болест и повреда наведува дека ова право можат да го остварат само осигурениците од член 5, став 1, точки 1, 2 и 3, односно ја исклучува категоријата индивидуален земјоделец од точка 4. Истото се однесува и на членот 14 од законот, кој го уредува правото на надоместок на плата за време на отсуство од работа поради бременост, раѓање и мајчинство, каде е наведено дека ова право можат да го остварат само осигурениците од членот 5, став 1, точка 1, 2 и 3, односно ја исклучува категоријата индивидуален земјоделец од точка 4.

Оттука, со задолжителното здравствено осигурување на индивидуалните земјоделци им се обезбедува право на основни здравствени услуги, но не и парични надоместоци (право на надоместок на плата за време на привремена спреченост за работа поради болест и повреда и за време на отсуство од работа поради бременост, раѓање и мајчинство) како на останатите осигуреници.

Без разлика што оваа категорија на осигуреници не се препознаени како работници во Законот за работните односи, тие вршат земјоделска дејност и за својот труд не остваруваат плата, туку приход од вршење на дејноста. Кога овие лица се наоѓаат во состојба на болест, повреда, бременост,